

Omgevingsvisie Kampen 2.0

Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het Omgevingseffectrapport

Gemeente Kampen

28 juni 2024

Project	Omgevingsvisie Kampen 2.0
Opdrachtgever	Gemeente Kampen
Document	Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het Omgevingseffectrapport
Status	Definitief
Datum	28 juni 2024
Referentie	141689/24-009.410
Projectcode	141689
Projectleider	P.A. Feij MSc
Projectdirecteur	Drs. M.J. Schilt
Auteur(s)	M.D. van Dijk MSc, P.A. Feij MSc
Gecontroleerd door	F.D. Kesmer MSc
Goedgekeurd door	P.A. Feij MSc
Paraaf	
Adres	Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V. Leeuwenbrug 8 Postbus 233 7400 AE Deventer +31 (0)570 69 79 11 www.witteveenbos.com KvK 38020751

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.

© Witteveen+Bos

Niets uit dit document mag worden veelelvoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Witteveen+Bos noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Witteveen+Bos aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enigerlei schade die voortvloeit uit of verband houdt met het wijzigen van de inhoud van het door Witteveen+Bos geleverde document.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Reden voor het opstellen van omgevingsvisie 2.0 Kampen	5
1.2	Waarom een milieueffectrapportage?	6
1.3	Doel van de NRD	8
1.4	Leeswijzer	8
2	OPGAVEN VOOR KAMPEN	9
2.1	Gebiedsbeschrijving	9
2.2	Opgaven, doelen en ambities voor Kampen	11
2.3	Nieuwe opgaven voor omgevingsvisie 2.0	14
3	ONDERZOEKSAANPAK	16
3.1	Rol van het OER	16
3.2	Kern van de aanpak	17
3.3	Uitgangspunten	18
3.4	Scenario's	18
4	BEOORDELINGSKADER	20
4.1	Beoordelingsmethode	20
4.2	Beoordelingskader leefomgevingseffecten	21
4.2.1	Wonen en woonomgeving	22
4.2.2	Economie	23
4.2.3	Samenleving	23
4.2.4	Gezondheid	24
4.2.5	Mobiliteit	25
4.2.6	Natuur	26
4.2.7	Landschap en cultuurhistorie	27
4.2.8	Bodem en klimaat(adaptatie)	27
4.2.9	Duurzame energie en circulariteit	29
4.3	Beoordeling van het doelbereik	29
5	VERVOLG	32

5.1	Inzage van de NRD	32
5.2	Procedure omgevingsvisie en OER	32
5.3	Participatie	33

	Laatste pagina	33
--	--------------------------------	----

	Bijlage(n)	Aantal pagina's
--	-------------------	------------------------

-

INLEIDING

Voor u ligt de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de omgevingsvisie Kampen 2.0. Deze NRD is de eerste formele stap in de zogeheten milieueffectrapportage (mer): een procedure die verplicht is bij het opstellen van de omgevingsvisie. De mer-procedure leidt tot een omgevingseffectrapport (OER) bij de omgevingsvisie. De NRD bevat een onderzoeksvoorstel voor dit OER. In dit hoofdstuk leest u meer over de omgevingsvisie 2.0, de rol van de mer-procedure, het OER en de NRD.

1.1 Reden voor het opstellen van omgevingsvisie 2.0 Kampen

Wat is een omgevingsvisie?

De omgevingsvisie is een integrale visie met strategische hoofdkeuzes van beleid voor de fysieke leefomgeving voor de langere termijn. De omgevingsvisie gaat onder andere in op de samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, gezondheid, economie, energie, infrastructuur en cultureel erfgoed.

Inhoudelijk bevat de omgevingsvisie in ieder geval de volgende onderdelen:

- de omgevingsvisie bevat een beschrijving van hoe de gemeente ervoor staat op basis van de eerdergenoemde thema's, op hoofdlijnen welke ontwikkelingen gewenst zijn, wat juist behouden moet blijven en het te voeren integrale beleid op hoofdlijnen;
- de omgevingsvisie houdt rekening met het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt;
- ook gaat de omgevingsvisie in op de sturingsfilosofie van de gemeente en de eigen rol in relatie tot anderen bij het realiseren van de doelstellingen uit de visie;
- de omgevingsvisie duidt de gemeentelijke belangen en voorziet ze van een motivatie.

De omgevingsvisie is vormvrij en bindt alleen de gemeente zelf. Daar waar de doelen en ambities van de omgevingsvisie doorwerken naar derden (waterschappen, bedrijven, burgers) kunnen daartoe regels en normen worden opgenomen in het omgevingsplan.

Waarom een omgevingsvisie 2.0?

In de prachtige waterrijke gemeente Kampen met de historische Hanzestad Kampen, de karakteristieke en levendige kernen IJsselmuiden, Grafhorst, 's Heerenbroek, Kampereiland, Kamperveen, (een deel van) Mastenbroek, Reeve, Wilsum en Zalk is het goed wonen, ondernemen en verblijven. De inzet van de gemeente is om deze kwaliteiten voor de toekomst te behouden en waar mogelijk te versterken. Daarbij staat de gemeente samen met haar partners en de gemeenschappen voor een aantal uitdagende opgaven. Bijvoorbeeld op het gebied van klimaatadaptatie, wonen, duurzaamheid, economie, leefbaarheid, de energie- en mobiliteitstransitie.

Om hierop een antwoord te formuleren wil de gemeente een toekomstbestendige en inspirerende omgevingsvisie opstellen, waarvoor de basis in 2022 in een eerste zogenoemde '1.0 versie' is gelegd. Hierin zijn onder andere de kernwaarden, bouwstenen en integrale opgaven benoemd. In de op te stellen 2.0 versie wil de gemeente verder bouwen op het 'verhaal van Kampen', dat tegelijkertijd wordt opgesteld met dit

document. Verder worden er integrale verbindingen gelegd tussen de omgevingsvisie 1.0, Koers Kampen 2040 en de Meerjarenstrategie Sociaal Domein 2040. De 2.0 versie van de omgevingsvisie dient op een inspirerende, sturende en gebiedsgerichte wijze richting te geven aan de ruimtelijke ontwikkeling van de kernen en het buitengebied, door middel van een constructieve dialoog tussen de samenleving, ketenpartners, bestuur en politiek. Samengevat zijn er dus drie aanpassingen ten opzichte van de omgevingsvisie 1.0:

- 1 het 'verhaal van Kampen' verwerken in de omgevingsvisie;
- 2 integrale verbindingen maken met (de opgaven en ambities uit) nieuwe beleidsstukken;
- 3 richting geven aan de ruimtelijke ontwikkeling van de kernen en het buitengebied van Kampen.

1.2 Waarom een milieueffectrapportage?

Keuze voor een omgevingseffectrapport (OER)

In de [Startnotitie 'Op naar de Omgevingsvisie 2.0'](#) is aangegeven om de maatschappelijke opgaven een grote rol te geven in het opstellen van de omgevingsvisie. Vanwege dit integrale karakter van de omgevingsvisie, is gekozen voor een breder dan gebruikelijke effectrapportage: een omgevingseffectrapport (OER) in plaats van een milieueffectrapport (MER). Een OER zorgt voor een integrale afweging van uiteenlopende onderwerpen die relevant zijn voor de leefomgeving.

Wat is een OER?

Een omgevingseffectrapport geeft milieu en leefomgeving een volwaardige plaats in het besluitvormingsproces over de omgevingsvisie gemeente Kampen. Dit doet een OER door de effecten op de leefomgeving ten gevolge van een voornemen en mogelijke alternatieve invullingen (scenario's) daarvan op hoofdlijnen te beschrijven. Een OER gaat naast de traditionele milieuthema's ook in op leefomgevingsthema's als integrale gezondheid, klimaatadaptatie, energietransitie, circulariteit en sociaaleconomische aspecten.

Doel OER Omgevingsvisie Kampen 2.0

Het doel met het OER bij de Omgevingsvisie Kampen 2.0 is om, voorafgaand aan de besluitvorming, alle relevante beslisinformatie breed en integraal in beeld te brengen en dit mee te laten wegen bij de te maken keuzes in de visie. Het OER draagt zo bij aan transparante besluitvorming en laat met een integrale afweging zien of er voor alle ambities, opgaven en beoogde ontwikkelingen in Kampen voldoende ruimte is en welke effecten de te maken keuzes hebben op de leefomgeving. Aan de hand van verschillende scenario's (de mogelijke 'manieren' waarop het voornemen kan worden gerealiseerd) worden in het OER de effecten in beeld gebracht. Ook geeft het OER inzicht in strijdigheid, danwel meekoppelkansen tussen ambities, opgaven en beoogde ontwikkelingen. Het OER is een strategisch onderzoek dat hoofdlijnen van de omgevingsvisie beoordeelt op impact op de leefomgeving. Het OER bevat daarom geen onderzoek naar concrete initiatieven in detail.

mer-plicht

Europese en nationale wetgeving schrijven voor dat voor activiteiten met (mogelijk) aanzienlijke milieueffecten een mer-procedure wordt doorlopen. Nederlandse wet moet voldoen aan de Europese [mer-richtlijn](#) voor projecten (2014/52/EU, 2011/92/EU) en de Europese [SMB-richtlijn](#) (Strategische milieubeoordeling, 2001/42/EG) voor plannen en programma's. De Europese wetgeving is geïmplementeerd in de [Omgevingswet](#) (afdeling 16.4) en verder uitgewerkt in het [Omgevingsbesluit](#) (hoofdstuk 11, bijlage V). Het type mer-procedure (plan-mer, project-mer of mer-beoordeling) hangt af van de aard, omvang van de activiteit en het type besluit.

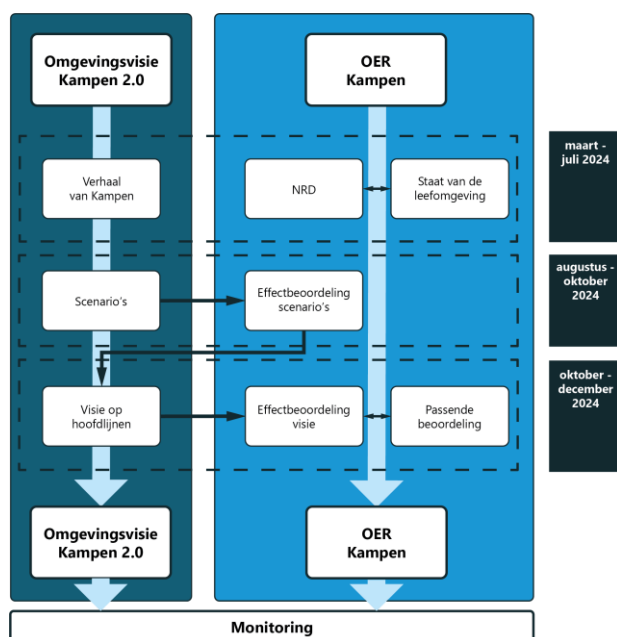
De Omgevingsvisie 2.0 is een wettelijk voorgeschreven plan in de zin van artikel 16.34 van de Omgevingswet. De omgevingsvisie stelt bovendien kaders aan besluiten voor projecten die mogelijk aanzienlijke milieueffecten hebben (artikel 16.36 lid 1 en 4). Onder meer aan het omgevingsplan voor bijvoorbeeld stedelijk ontwikkelingsprojecten zoals bedoeld in Bijlage V van het Omgevingsbesluit onder project nr. J11. Naar verwachting brengt de omgevingsvisie 2.0 niet alleen kleine wijzigingen op een lokaal niveau aan, maar hebben keuzes betrekking op grotere opgaven op de schaal van de gehele gemeente. Er is daarom geen

sprake van een plan-mer-beoordeling (artikel 16.36 lid 3). Ook is naar verwachting een passende beoordeling nodig (artikel 16.36 lid 2). Voor de omgevingsvisie geldt daarmee direct een plicht tot het opstellen van een milieueffectrapport (OER in het geval van Kampen) en het doorlopen van de milieueffectrapportage. De milieueffectrapportage (mer) is de procedure om tot het OER te komen. De mer-procedure is nader toegelicht in hoofdstuk 3.

De wisselwerking tussen de omgevingsvisie en het OER

Om ervoor te zorgen dat er een goede wisselwerking is tussen de omgevingsvisie en het OER, zijn er verschillende interacties tussen de twee sporen. Hierbij worden de keuzes vanuit het omgevingsvisie-spoor constant getoetst in het OER-spoor, waarna de bevindingen hiervan weer worden verwerkt in het omgevingsvisie-spoor. In Afbeelding 1.1 is deze wisselwerking versimpeld weergegeven en de volledige uitwerking is te vinden in hoofdstuk 3.

Afbeelding 1.1 Schematische weergave van de wisselwerking tussen het omgevingsvisie-spoor en het OER-spoor

Participatie

Bij het opstellen van de omgevingsvisie 2.0 wordt vindt participatie plaats. Hoofdstuk 5 beschrijft de participatieaanpak op hoofdlijnen.

Initiatiefnemer en Bevoegd Gezag

In de mer-procedure voor de omgevingsvisie is de gemeente Kampen zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag. Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de omgevingsvisie en het OER. Zij treden op als initiatiefnemer. Het college stelt de NRD vast. De omgevingsvisie en het OER worden vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeenteraad vormt daarmee het bevoegd gezag.

Naast de initiatiefnemer en bevoegd gezag zijn er ook diverse bestuursorganen en instanties die adviseren over de inhoud van het OER.

1.3 Doel van de NRD

Wat is een Notitie Reikwijdte en Detailniveau?

De NRD heeft een aantal functies. In de eerste plaats is het een kennisgeving van het voornemen om een mer-procedure te doorlopen en een OER op te stellen bij de omgevingsvisie 2.0. Daarnaast raadpleegt gemeente Kampen met de NRD de relevante bestuursorganen en instanties over de reikwijdte en detailniveau van het OER.

Een NRD is vormvrij, maar dient voldoende informatie te bevatten om deze bestuursorganen, instanties en andere geïnteresseerden inzicht te geven in de inhoud en de opzet van het op te stellen OER. De afbakening van het onderzoek - ofwel het bepalen van de reikwijdte en het detailniveau van het onderzoek - is belangrijk voor het opstellen van het OER. De reikwijdte heeft betrekking op welke scenario's en/of varianten, welke milieuaspecten onderzocht gaan worden in het OER en het onderzoeksgebied van het OER. Tevens geeft de NRD inzicht in het beoordelingskader en de wijze van beoordelen dat wordt gehanteerd bij het beoordelen van de effecten. Dit betreft het detailniveau van het onderzoek: hoe uitgebreid en op welke manier worden de verschillende milieuaspecten onderzocht.

1.4 Leeswijzer

Tabel 1.1 geeft weer welke informatie elk hoofdstuk van deze notitie bevat.

Tabel 1.1 Leeswijzer

Hoofdstuk	Informatie
1. inleiding	waarom stelt de gemeente Kampen een omgevingsvisie 2.0 op en waarom is het nodig om hier een omgevingseffectrapport bij op te stellen?
2. opgaven voor Kampen	wat kenmerkt Kampen op dit moment en welke ambitie, doelen en opgave heeft Kampen voor de toekomst?
3. onderzoeksaanpak	uit welke stappen bestaat het onderzoek en welke uitgangspunten worden gehanteerd?
4. beoordelingskader	naar welke aspecten wordt onderzoek uitgevoerd? Welke methodes worden hierbij gehanteerd?
5. vervolg	wat zijn de vervolgstappen?

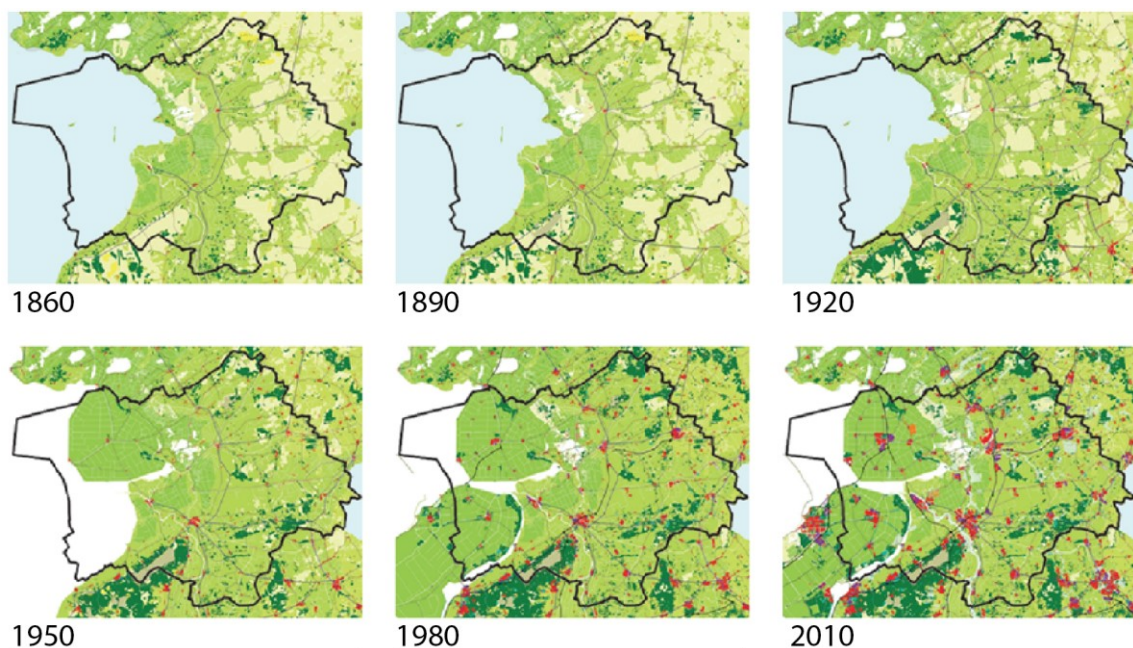
2

OPGAVEN VOOR KAMPEN

2.1 Gebiedsbeschrijving

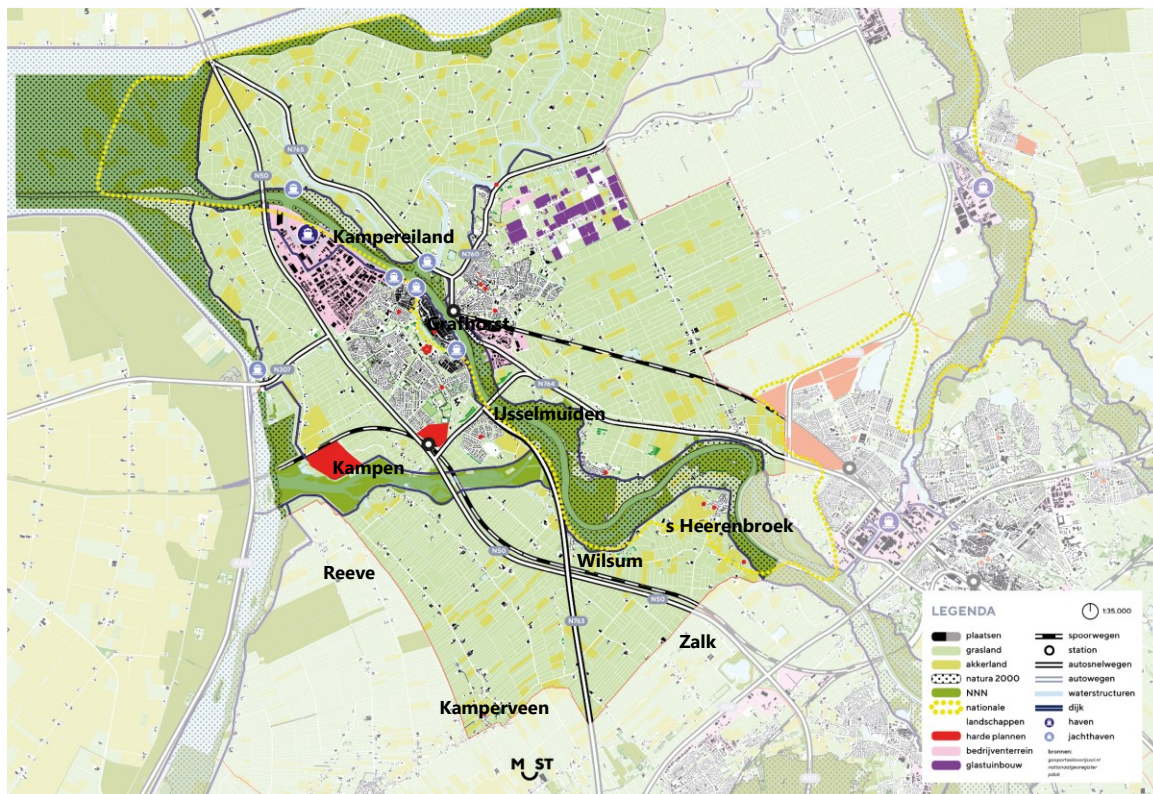
Kampen bevindt zich in het noorden van Overijssel. Omringd door water profileert de stad zich door haar nautische karakter en rijke geschiedenis, waaronder de belangrijke rol die Kampen had binnen het Hanzeverbond. Door dit rijke verleden zijn er dan ook relatief veel rijksmonumenten en cultuurhistorische plaatsen te bezichtigen. Door de afsluiting van de Zuiderzee en de realisatie van de Noordoostpolder en de Flevopolder hebben er in en rond de gemeente Kampen grote veranderingen plaatsgevonden. Deze veranderingen zijn zichtbaar in Afbeelding 2.1, waar de groei van Kampen en de ontwikkelingen in het omliggende gebied tussen 1860 en 2010 in kaart zijn gebracht. Verder kent Kampen een sterke band tussen de stad en het omringende platteland, is er veel maakindustrie, en is er een sterke traditie van verschillende soorten onderwijs, waaronder de voormalige theologische universiteit, de kunstacademie en de Christelijke school voor Journalistiek.

Afbeelding 2.1 De veranderingen in het landschap rond de gemeente Kampen tussen 1860 en 2010 (bron: Bureau Buiten, 2022)

Het Kampense landschap kenmerkt zich vooral door gras- en akkerland, met een glastuinbouw-cluster in de Koekoek (zie Afbeelding 2.2). Daarnaast wordt de gemeente omringd met meerdere Natura2000 gebieden (het Ketelmeer & Vossemeer, het Zwarte meer, de Veluwerandmeren en de Rijntakken). Ook lopen er stroken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) door de gemeente. In het noorden en oosten van de stad Kampen zijn nog een aantal bedrijventerreinen, met een haven in het noordelijke bedrijventerrein.

Afbeelding 2.2 Ruimtelijke indeling van het Kampense landschap (bron: Bureau Buiten, 2022)

Demografische ontwikkelingen

In 2021 telde Kampen 54.474 inwoners, waarvan 17,3 % boven de 65 jaar oud was en 25,8 % 19 jaar of jonger. Vergrijzing, een probleem dat in veel delen van Nederland voorkomt, is minder zichtbaar in Kampen door het grote aantal kinderen en jongeren. Ook heeft de gemeente een relatief hoge bevolkingsgroei vergeleken met de rest van Nederland en Overijssel. Dit komt voornamelijk voort uit groei door natuurlijke aanwas binnen de gemeente. Op dit moment heeft Kampen een relatief lage hoeveelheid woningen per 1.000 inwoners vergeleken met de rest van Nederland (420/1.000 in Kampen en 460/1.000 in Nederland), wat vooral komt door de relatief grote huishoudens, maar op den duur kan de hoge bevolkingsgroei en de lage hoeveelheid woningen zorgen voor een krapte op de woningmarkt.

Economie en banenmarkt

Verder heeft Kampen een beroepsbevolking van 31.000 mensen waarvan ongeveer 3,0 % werkloos is. Dit werkloosheidspercentage is relatief laag vergeleken met de gemiddelden van Overijssel en Nederland. Het aantal banen in Kampen zelf is relatief laag: per 1.000 inwoners tussen de 15 en 74 jaar heeft Kampen 592 banen (vergeleken met 704 banen per 1.000 inwoners in Nederland). Echter heeft de gemeente wel een hoog leegstandspercentage vergeleken met vergelijkbare gemeenten in de regio, waardoor er mogelijkheden zijn om meer banen te creëren in Kampen.

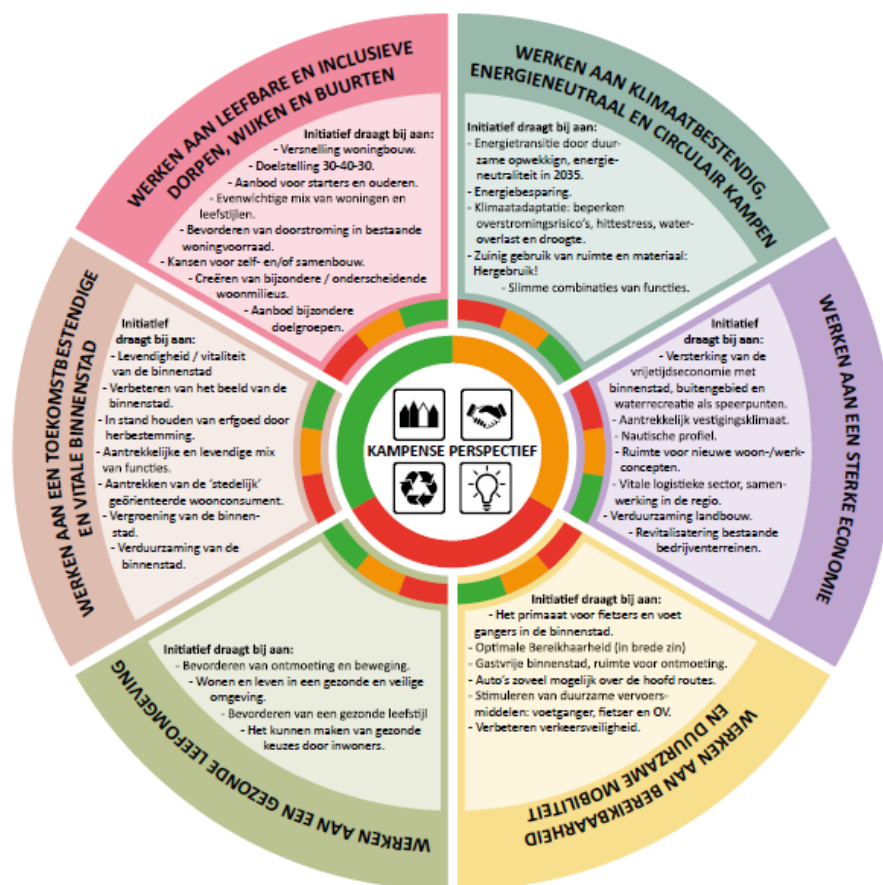
Duurzaamheid en klimaat

Met het oog op duurzaamheid en klimaatverandering is het belangrijk om te kijken naar de duurzame energieopwekking en -besparing, extra waterberging, waterveiligheid en meer groen en een circulair omgaan met materialen en afval. Kampen heeft een relatief hoog percentage duurzame energie (13,3 %) in vergelijking met de Overijsselse en Nederlandse gemiddelden. Deze duurzame energie komt voornamelijk uit zonne-energie (64 MW), maar er zijn ook een aantal windturbines die gezamenlijk 12 MW aan elektriciteit hebben opgewekt in 2021. Ook werd in 2021 10,0 % hernieuwbare warmte opgewekt. Het percentage groenoppervlak in de gemeente Kampen is met 31,8 % wel relatief lager dan de Overijsselse (41,3 %) en de Nederlandse (46,8 %) gemiddelden. De hoeveelheid afval per huishouden per jaar in Kampen is met 470 kg lager dan de Nederlandse (524 kg) en Overijsselse (500 kg) gemiddelden.

2.2 Opgaven, doelen en ambities voor Kampen

Kampen kampt, net zoals de rest van Nederland, met verschillende opgaven waar de gemeente aan wil werken komende jaren. Zo zijn er verschillende ruimteclaims vanuit bijvoorbeeld wonen, economie en duurzaamheid. In de omgevingsvisie 1.0 heeft de gemeente in kaart gebracht welke opgaven centraal zullen staan in de komende jaren, en welke ambities en doelen daaraan zijn gekoppeld. Verder heeft de gemeente ook een zestal kernwaarden opgesteld die behouden en versterkt zullen worden en in 'het Kampense perspectief' is uitgewerkt hoe deze kernwaarden tot uiting zullen komen in toekomstige plannen. Gebaseerd op deze kernwaarden, perspectieven, opgaven, ambities en doelen is het 'initiatievenkompas Kampen' opgesteld (zie Afbeelding 2.3). Dit kompas is bedoelt om initiatiefnemers in Kampen een duidelijk beeld te geven over de opgaven en kernwaarden, zodat ze hun initiatieven hierop kunnen laten inspelen. Ook worden de initiatieven vanuit de gemeente getoetst aan deze opgaven en kernwaarden.

INITIATIEVENKOMPASS KAMPEN

HET KAMPENSE PERSPECTIEF

WE BOUWEN VERDER AAN HET VERHAAL VAN DE PLEK
Nieuwe ontwikkelingen sluiten aan en bouwen verder aan het verhaal van de plek. Dat vraagt om een analyse van de kwaliteiten en kenmerken van een plek. Wat is waardevol en verdient het om gekoesterd en op verder gebouwd te worden? En wat is voor verbetering vatbaar in de omgeving? Denkend vanuit de kernwaarden Kampen en water, Robuust en toegankelijk groen, Kampense maat en schaal en rijke historie, vragen we van initiatiefnemers om die analyse te maken en die te vertalen in de plannen.

WE ONTWIKKELLEN TOEKOMSTGERICHT EN (KLIMAAT)ADAPTIEF
Nieuwe ontwikkelingen zijn toekomstbestendig. Ze bieden door flexibiliteit ruimte voor verandering. Door onze ligging in de IJsseldelta en de klimaatveranderingen moeten ontwikkelingen per definitie klimaat-adaptief zijn. Dit omdat duurzaamheid een cruciale randvoorwaarde is voor het toekomstige behoud van ons welzijn en onze welvaart en bovendien doorwerkt in alle (andere) maatschappelijke opgaven. We vragen van initiatiefnemers om aan te geven hoe een ontwikkeling op lange termijn bijdraagt aan de omgeving, bijvoorbeeld door vergroening van de omgeving of levensloopbestendigheid.

WE DOEN HET SAMEN
Ruimtelijke ontwikkelingen dragen bij aan de sociale cohesie in de omgeving. De fysieke leefomgeving is van ons allemaal, dus vragen we initiatiefnemers aan te geven hoe een ontwikkeling bij kan dragen aan het 'samen-leven'. Het betekent ook dat initiatiefnemers omwonenden en belanghebbenden informeren en betrekken bij de planvorming. Bij voorkeur om maximaal draagvlak te creëren, maar in ieder geval om de verschillende belangen mee te kunnen wegen.

WE OMARMEN VERNIEUWING/INNOVATIE
We staan voor een groot aantal complexe opgaven, vanuit de energietransitie, klimaatverandering, wonen en economie. Om daar toch grote stappen in te maken zijn soms ongebruikelijke en vernieuwende oplossingen nodig. In de samenleving en bij kampense ondernemers is veel betrokkenheid en creativiteit aanwezig waarvoor we ruimte willen bieden. Als we er als samenleving en / of voor specifieke opgave grote stappen mee vooruit kunnen zetten accepteren we dat op andere opgaven en kernwaarden wellicht concessies gedaan moeten worden.

De Kampense kernwaarden

De zes kernwaarden van Kampen zijn opgesteld in 2021 in de omgevingsvisie 1.0 aan de hand van de kaders, beelden en ambities die op dat moment vast waren gelegd in het beleid van de gemeente Kampen. Deze zes kernwaarden zijn:

1. Kampen & water: gaat over de betekenis van water en het nautische verleden in de fysieke leefomgeving en in het collectieve geheugen van de gemeente;
2. robuust & toegankelijk groen: groen is aanwezig en op loopafstand in elk dorp, elke wijk en elke buurt en de verbinding met het landelijk gebied is altijd voelbaar;
3. Kampense maat & schaal: de gemeente biedt een rijk palet aan woonsferen en kwaliteiten, waaronder de historische binnenstad, de diverse wijken en dorpen. De binnenstad is een belangrijke drager van de Kampense identiteit;

4. rijke historie: het Hanze-verleden, de historische verbinding tussen stad en ommeland, het water en de binding met het geloof zijn belangrijk en moeten behouden blijven voor toekomstige generaties;
5. hechte en diverse samenleving: de sociale cohesie is sterk aanwezig in Kampen door het bloeiende verenigingsleven, de kerkelijke gemeentes, de overzichtelijke hechte (geloofs-)gemeenschappen, de gastvrijheid en betrokkenheid, de zorg voor elkaar en de sociale veiligheid;
6. betrokken ondernemerschap: een vitale en goed functionerende economie is een belangrijk fundament voor de Kampense samenleving.

Het Kampense perspectief

Om inwoners, ondernemers en maatschappelijke ondernemers uit te nodigen om een bijdrage te leveren aan de kernwaarden en de maatschappelijke opgaven in Kampen, heeft de gemeente het Kampense perspectief geformuleerd. Het Kampense perspectief wordt gekenmerkt door vier perspectieven:

- we bouwen verder aan het verhaal van de plek:
 - nieuwe ontwikkelingen sluiten aan en bouwen verder aan het verhaal van de plek;
- we doen het samen:
 - ruimtelijke ontwikkelingen dragen bij aan de sociale cohesie in de omgeving;
- we ontwikkelen toekomstgericht en (klimaat)adaptief:
 - nieuwe ontwikkelingen zijn toekomstbestendig en bieden ruimte voor verandering;
 - nieuwe ontwikkelingen moeten per definitie klimaat-adaptief zijn;
- we omarmen vernieuwing/innovatie:
 - het is soms nodig om ongebruikelijke en vernieuwende oplossingen in te zetten;
 - er is ruimte voor ondernemers om betrokkenheid en creativiteit te uiten bij projecten.

Opgaven voor Kampen

Gebaseerd op bestaand strategisch beleid en het voorheen versnipperde sectorale beleid voor de fysieke leefomgeving, heeft de gemeente een aantal hoofdtaken opgesteld voor de komende jaren. Deze taken zijn:

- werken aan duurzaamheid: Kampen energieneutraal, klimaatbestendig en circulair;
- werken aan vitale woonwijken en dorpen;
- werken aan een sterke economie;
- werken aan bereikbaarheid en (duurzame) mobiliteit;
- werken aan een toekomstbestendige binnenstad;
- werken aan een gezonde leefomgeving.

Ambities en doelen voor Kampen

Vanuit de taken zijn vervolgens doelen, ambities en strategieën omschreven waarmee de gemeente de taken aan wil pakken. Hieronder zijn de ambities beschreven inclusief de doelen die de gemeente wil behalen:

- de gemeente voorziet in de behoefte van het heden zonder daarbij de mogelijkheden van latere generaties om in hun behoefte te voorzien te beperken. Hierbij horen de doelen:
 - energie: energieneutraal zijn in 2035 voor wat betreft eigen elektragebruik en in 2050 voor wat betreft warmte;
 - klimaat: een klimaatbestendig ingerichte gemeente in 2050;
 - circulair: een circulaire samenleving in 2050, waarin grondstoffen hun waarde behouden en kringlopen zo kort mogelijk zijn;
 - er komen slimme combinaties van functies.
- Kampen heeft een aantrekkelijke woon- en leefomgeving, en inwoners en bedrijven aan de gemeente te blijven binden. Hierbij horen de doelen:
 - er komt versnelde woningbouw met aanbod voor ouderen, starters en bijzondere doelgroepen;
 - er is een evenwichtige mix van woningen en leefstijlen;
 - er worden bijzondere/onderscheidende woonmilieus gecreëerd.
- Kampen heeft een robuuste en vitale economische structuur die voldoende en gevarieerde werkgelegenheid oplevert voor haar inwoners. Hierbij horen de doelen:

- het versterken van vrijetijdseconomie in binnenstad, buitengebied en waterrecreatie;
 - het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat;
 - het behouden/versterken van het nautische profiel;
 - de revitalisering van bestaande bedrijventerreinen;
 - er is ruimte voor nieuwe woon-/werkconcepten;
 - er is een vitale logistieke sector en samenwerking in de regio;
 - de landbouw wordt verduurzaamd.
- Kampen heeft goede verbindingen van en naar de gemeente en binnen de gemeente. Hierbij horen de doelen:
 - fietsers en voetgangers hebben het primaat in de binnenstad;
 - er is optimale bereikbaarheid (in brede zin);
 - de binnenstad is gastvrij en er is ruimte voor ontmoeting;
 - auto's maken zoveel mogelijk gebruik van de hoofdroutes;
 - het stimuleren van duurzame vervoersmiddelen: voetgangers, fietsers en OV;
 - het verbeteren van de verkeersveiligheid.
- Kampen heeft een aantrekkelijke leefbare binnenstad waar ondernemers hun boterham kunnen verdienen en waar bezoekers en inwoners graag en vaak komen. Hierbij horen de doelen:
 - de binnenstad is levendig/vitaal;
 - het verbeteren van het beeld van de binnenstad;
 - het in stand houden van erfgoed door herbestemming;
 - de binnenstad heeft een aantrekkelijke en levendige mix van functies;
 - het aantrekken van de 'stedelijk' georiënteerde woonconsument;
 - de vergroening van de binnenstad;
 - de verduurzaming van de binnenstad.
- Kampen heeft een sociaal en fysiek gezonde leefomgeving waarin inwoners in staat zijn om gezonde keuzes te maken. Hierbij horen de doelen:
 - het bevorderen van ontmoeting en beweging;
 - wonen en leven in een gezonde en veilige omgeving;
 - het bevorderen van een gezonde leefstijl;
 - het kunnen maken van gezonde keuzes door bewoners.

2.3 Nieuwe opgaven voor omgevingsvisie 2.0

Naast de omgevingsvisie 1.0 zijn er ook nog een aantal andere documenten die samen op een inspirerende, sturende en gebiedsgerichte wijze richting geven aan de ruimtelijke ontwikkelingen. De opgaven die naar voren zijn gekomen vanuit de documenten 'Koers Kampen 2040' en 'de Meerjarenstrategie Sociaal Domein 2040', en de vooronderzoeken voor de omgevingsvisie 1.0 benoemen een aantal opgaven die in de omgevingsvisie 2.0 moeten worden aangepakt. Hieronder worden deze per thema samengevat.

Wonen en Woonomgeving

Kampen staat voor een aanzienlijke woningbouwopgave, met een doelstelling van 400 nieuwe woningen per jaar. De focus ligt op het creëren van een diverse woningvoorraad die aansluit bij de demografische ontwikkelingen, inclusief levensloopbestendige woningen voor ouderen en betaalbare woningen voor starters. Bij de locatiekeuze voor nieuwe woningen wordt sterk rekening gehouden met milieukwaliteit en leefbaarheid. Het is essentieel om te bouwen in gebieden met lage milieubelasting en om mitigerende maatregelen te nemen waar nodig.

Economie

Een opgave voor de gemeente Kampen is het zorgen voor voldoende ruimte voor economische activiteiten, inclusief de revitalisatie en uitbreiding van bedrijventerreinen. Verduurzaming van het bedrijfsleven is een belangrijke opgave, met speciale aandacht voor circulaire economie en duurzame havens. Daarnaast moet

Kampen zich richten op het aantrekken en behouden van arbeidsmigranten en het aanpakken van de krapte op de arbeidsmarkt, vooral in technische beroepen.

Samenleving

Sociale cohesie en inclusiviteit zijn cruciaal. Er is een groeiende aandacht voor armoede, polarisatie en eenzaamheid. De gemeente moet zorgen voor voldoende ontmoetingsplekken en openbare voorzieningen om de sociale samenhang te versterken. Ook is er behoefte aan inzicht in sociale inclusiviteit en de aanpak van discriminatie. Digitalisering en robotisering veranderen de manier van communicatie en zorgverlening, wat vraagt om aanpassing van de gemeentelijke aanpak.

Gezondheid

Gezondheidsbevordering door vergroening van openbare ruimtes, beweegvriendelijke inrichting en stimulering van fiets- en wandelverkeer is essentieel. De gemeente moet kiezen tussen focus op betaalbare en efficiënte zorg of brede beschikbaarheid en bereikbaarheid van zorg. Preventie en zelfredzaamheid van burgers worden steeds belangrijker, en de gemeente moet hierin een faciliterende rol spelen.

Mobiliteit

De mobiliteitstransitie richting duurzaam vervoer is een belangrijke opgave. Dit omvat stimulering van openbaar vervoer, fiets- en wandelverkeer, en het ontmoedigen van autogebruik. De verkeersveiligheid moet worden verbeterd, vooral bij nieuwe ontwikkelingen. Multimodale bereikbaarheid van zowel stad als buitengebied is essentieel.

Natuur

Behoud en versterking van biodiversiteit en groene leefomgevingen zijn cruciaal. De gemeente wil nieuwe groenstructuren en verbindingen tussen natuurgebieden realiseren en de verstoring van natuurgebieden minimaliseren. Stikstofemissies door verkeer en bedrijven moeten worden beperkt om Natura 2000-gebieden te beschermen.

Landschap en Cultuurhistorie

Ontwikkelingen zoals woningbouw en duurzame energieopwekking vormen risico's voor landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden. Het is belangrijk om bij nieuwe ontwikkelingen rekening te houden met de impact op het historisch kapitaal en te streven naar duurzame en inclusieve behoud strategieën.

Bodem en Klimaat(adaptatie)

Klimaatadaptatie door vergroening van openbare ruimtes en watermanagement is een belangrijke opgave. De gemeente moet water vasthouden, bergen en afvoeren, bijvoorbeeld door gescheiden rioolssystemen en wadi's. Duurzaam bodembeheer en het omgaan met bodemdaling door veenoxidatie zijn ook van belang. Water en bodem moeten sturend zijn bij ruimtelijke keuzes, met aanpassing van functies aan de natuurlijke omstandigheden.

Duurzame Energie en Circulariteit

De energietransitie richting duurzame energie en circulaire economie zijn grote opgaven. Dit omvat het verduurzamen van woningen en werklocaties, het opwekken van duurzame energie en energiebesparing. De gemeente moet duidelijke doelstellingen formuleren voor circulariteit en samenwerken met de samenleving om deze doelen te bereiken.

3

ONDERZOEKSAANPAK

3.1 Rol van het OER

Het OER wordt als onderzoeksmiddel ingezet tijdens de ontwikkeling van de visie. Het 'ontwerpend OER' brengt in het proces in beeld waar vanuit het oogpunt van milieu en de leefomgeving er opgaven zijn en wat de bandbreedte van effecten is van mogelijke keuzes in de visie hierop. De wisselwerking tussen het visiespoor en het OER-spoor wordt gefaciliteerd middels 'ontwerploops'. Een ontwerpend OER geeft tijdig inzicht in met welke keuzes negatieve effecten te beperken zijn en met welke keuzes juist kansen ontstaan. Zo toetst het OER dus niet enkel achteraf op haalbaarheid, maar faciliteert, met tussenproducten, de ontwikkeling van de visie.

Op Afbeelding 3.1 is het proces schematisch verbeeld, waarbij de relaties en verbindingen tussen de producten uit de twee sporen zichtbaar zijn. De inzichten uit het OER geven input aan het stapsgewijs opbouwen van de omgevingsvisie 2.0. De staat van de leefomgeving geeft input voor aanscherping van de opgaven en het verhaal van kampen en het concept-OER geeft inzicht in de impact van scenario's. De gekozen visie op hoofdlijnen (waarschijnlijk een combinatie van elementen uit verschillende scenario's) wordt tevens beoordeeld in het OER. Ook worden randvoorwaarden, aandachtspunten en onzekerheden vastgelegd in het OER, zodat daar in de beleidsuitwerking en monitoring aandacht aan besteed kan worden.

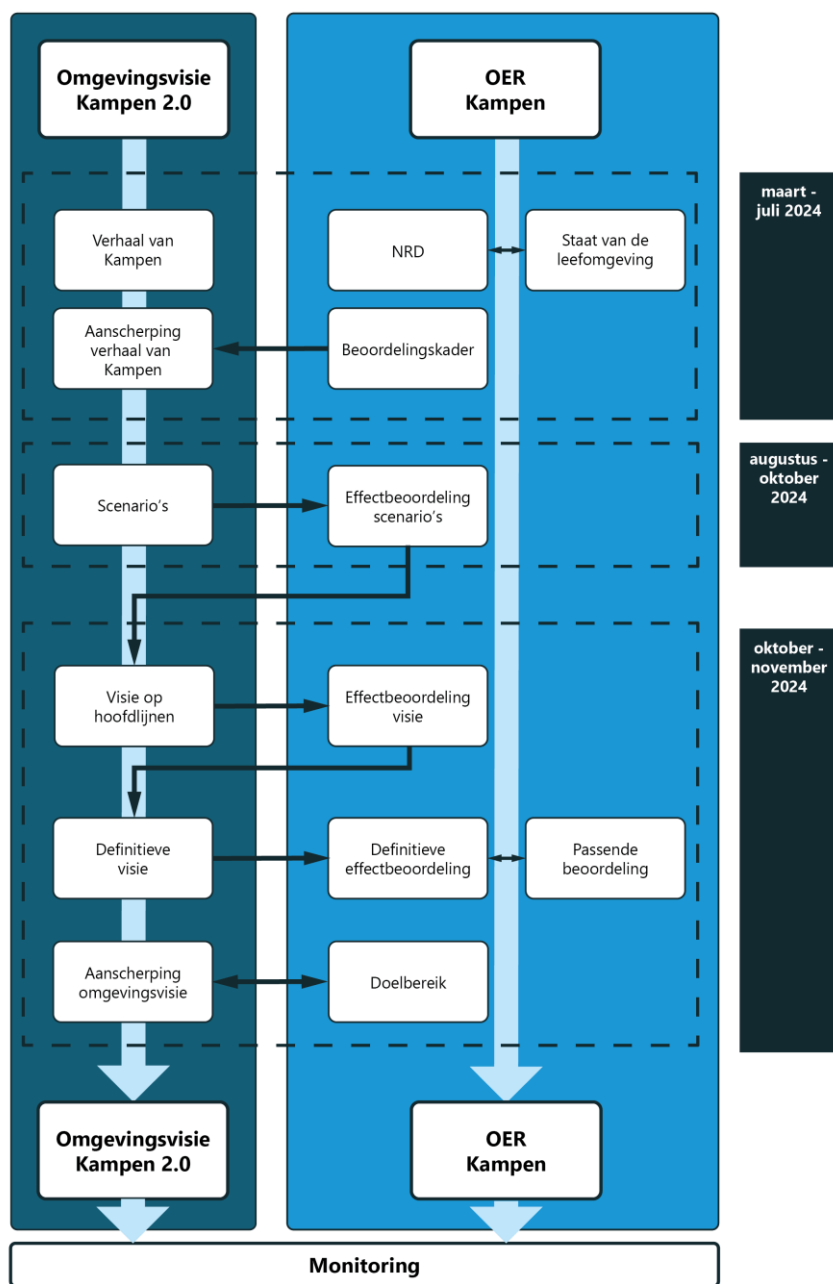
Hoofdvragen voor het OER

Het OER gaat in op de volgende hoofdvragen:

- 1 wat is de huidige staat en kwaliteit van de leefomgeving?
- 2 hoe ontwikkelt de leefomgeving zich autonoom (zonder aanvulling op de omgevingsvisie)?
- 3 welke scenario's (alternatieven) volgen uit de concretisering van de ambities?¹
- 4 wat zijn de effecten van deze scenario's?
- 5 wat zijn de effecten van het gekozen toekomstbeeld die in de omgevingsvisie 2.0 wordt opgenomen?
- 6 wat zijn aandachtspunten, randvoorwaarden en onzekerheden voor monitoring en evaluatie?

¹ De scenario's worden ontwikkeld binnen de omgevingsvisie. Wel levert het OER een bijdrage aan het ontwikkelproces.

Afbeelding 3.1 Schematische relaties tussen de producten uit de omgevingsvisie- en het OER spoor

3.2 Kern van de aanpak

De onderzoeksaanpak bestaat op hoofdlijnen uit vijf stappen:

- 1 vaststellen opgaven Kampen: hoofdstuk 2 van deze NRD geeft een eerste indruk van de ontwikkelingen en opgaven die spelen in Kampen. Op basis van de omgevingsvisie 1.0, Koers Kampen 2040, de Strategische Agenda gemeente Kampen en de Meerjarenstrategie Sociaal Domein 2040 wordt deze informatie in het OER uitgewerkt en aangescherpt. Ook de inzichten uit de analyse van de huidige staat van Kampen (stap 3) kunnen leiden tot aanpassingen van de opgaven;
- 2 uitwerken integraal beoordelingskader: De staat van de leefomgeving wordt opgesteld. Dit is een document waarin de huidige staat van de gemeente Kampen wordt onderzocht aan de hand van een aantal thema's en aspecten. Dit document wordt in het OER getoetst aan het integraal beoordelingskader uit hoofdstuk 4. Dit beoordelingskader wordt in het OER nader uitgewerkt op basis

van achterliggend beleid, maar laat nu al zien welke thema's en criteria een belangrijke rol vervullen en welke 'kapstok' wordt gebruikt in het milieuonderzoek;

- 3 analyse van de huidige situatie: het OER brengt in beeld wat de milieu- en leefomgevingskwaliteit is op dit moment. Uit deze analyse blijkt waar zich reeds knelpunten voordoen en waar kwaliteit in de leefomgeving relatief hoog is. Daarbij wordt een oordeel gegeven in relatie tot wettelijke normen, beleidsdoelen van gemeente Kampen en/of in vergelijking met de situatie in Overijssel/Nederland;
- 4 vaststellen scenario's: op basis van de opgaven, kansen en knelpunten in het gebied, worden in het OER de effecten van relevante scenario's onderzocht. Paragraaf 3.4 geeft aan op welke wijze de scenario's opgesteld gaan worden en op welke aspecten wordt gelet;
- 5 effecten en vergelijking van scenario's: de effecten van de scenario's worden beoordeeld op hun milieueffecten (zie beoordelingskader in hoofdstuk 4) en mate waarin ze invulling geven aan de ambities en doelen voor Kampen (doelbereik). In het OER wordt zo inzicht gegeven in de voor- en nadelen, kansen, belemmeringen en interacties van verschillende keuzes die belangrijk zijn voor de besluitvorming over de omgevingsvisie 2.0.

3.3 Uitgangspunten

Plan- en studiegebied

De omgevingsvisie heeft betrekking op het gehele grondgebied van gemeente Kampen. Dit is het plangebied. De effecten van de omgevingsvisie kunnen echter ook buiten de grenzen van de gemeente optreden. Dit is het studiegebied voor het OER.

Situatie in het onderzoek

In het OER worden op allerlei aspecten van de leefomgeving (zie beoordelingskader) informatie gegeven. Daarbij worden de volgende situaties onderscheiden:

- **huidige situatie:** dit is de feitelijke staat van de leefomgeving in het jaar 2024 of het meeste recente jaar waarover informatie beschikbaar is. In de praktijk is dit vaak het jaar 2021, 2022 of 2023;
- **referentiesituatie:** de situatie die tot en met 2050 zou ontstaan als gevolg van de zogeheten autonome ontwikkelingen. Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die zich ook zouden voordoen als de omgevingsvisie 2.0 niet wordt gerealiseerd. Hierbij valt onderscheid te maken tussen generieke (exogene) autonome ontwikkelingen (algemene trends en ontwikkelingen als klimaatverandering of vergrijzing die Kampen als het ware overkomen en waarop de gemeente niet of nauwelijks invloed heeft), autonoom omgevingsbeleid (voorzetting van het huidige (sectorale) beleid) en autonome projecten (bouw- en infraprojecten waarover al definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden maar die nog niet uitgevoerd zijn). Voor het jaar 2050 is vaak beperkte informatie beschikbaar en bestaat de nodige onzekerheid over autonome ontwikkelingen. In het OER wordt aangegeven welke bronnen zijn gebruikt voor het schetsen van de referentiesituatie en of bijvoorbeeld prognoses tot 2040 zijn geëxtrapoleerd naar 2050;
- **scenario's (alternatieven):** de scenario's schetsen drie mogelijk ontwikkelrichtingen voor Kampen in 2050. In dit OER vervullen ze de rol van alternatieven op het toekomstbeeld van de Omgevingsvisie;
- **toekomstbeeld (voorkeursalternatief):** het toekomstbeeld bevat de hoofdlijnen van de Omgevingsvisie Kampen 1.0. In dit OER vervult het toekomstbeeld de rol van het 'voorkeursalternatief'.

3.4 Scenario's

Ontwikkeling scenario's

Via ontwerpend onderzoek worden drie scenario's ontwikkeld voor de toekomst van Kampen. De scenario's hebben als doel om het inzicht in de gevolgen van de ruimtelijke keuzes te vergroten. Om tot een integrale omgevingsvisie te komen, schetsen de scenario's hoe bepaalde opgaven op verschillende plekken (waar) en op een verschillende manier (hoe) worden ontwikkeld. Elk scenario laat daarmee een uiterste inrichting van de fysieke leefomgeving met andere effecten zien. Beleidsopties zijn in verschillende bandbreedtes opgenomen in de verschillende scenario's.

De scenario's worden opgesteld aan de hand van verschillende werksessies met de beleidsexperts van de gemeente, waarbij alle sectorale belangen zullen worden vertegenwoordigd. De fundamentele onzekerheden, bepalend voor de toekomst van Kampen, zullen worden geïnventariseerd en opgenomen in de scenario-ontwikkeling.

Concrete scenario's zijn ten tijde van het opstellen van de NRD nog niet beschikbaar. De opgaven uit paragraaf 2.3 vormen de belangrijkste onderwerpen waarop de scenario's in zullen gaan. Daarnaast zijn de zes Kampense kernwaarden uit de omgevingsvisie 1.0 het uitgangspunt voor alle scenario's die opgesteld worden:

- Kampen & water;
- robuust & toegankelijk groen;
- Kampense maat & schaal;
- rijke historie;
- hechte en diverse samenleving;
- betrokken ondernemerschap.

4

BEOORDELINGSKADER

4.1 Beoordelingsmethode

In het OER worden drie verschillende type beoordelingen gegeven:

- 1) de beoordeling van de huidige staat en kwaliteit van de leefomgeving ten opzichte van wettelijke normen, gemeentelijke doelen of in vergelijking met provincie Overijssel of Nederland;
- 2) de beoordeling van de effecten van de scenario's op de leefomgevingsthema's. Dit geeft aan of de scenario's leiden tot kansen of risico op deze thema's;
- 3) de beoordeling van het doelbereik van het voorkeursscenario (het toekomstbeeld van de omgevingsvisie). Dit laat zien waar er meer of minder potentie is om de gestelde opgaven en doelen te bereiken met de voorgenomen keuzes.

De beoordelingswijze 1 en 2 gaan over leefomgevingseffecten en worden in onderstaande paragraaf toegelicht. Beoordelingswijze 3 gaat over doelbereik en wordt in paragraaf 4.3 toegelicht.

Beoordeling van de huidige staat van de leefomgeving

Bij beschouwing van de indicatoren wordt een kwalitatieve beoordeling gegeven van de huidige staat. Indien van toepassing, worden gestelde normen gehanteerd als maatlat voor de beoordeling. In andere gevallen worden gemeentelijke beleidsdoelen gebruikt. Het niet of niet geheel voldoen aan deze normen of doelen vormt een knelpunt. Omdat concrete, meetbare beleidsdoelen regelmatig ontbreken wordt de beoordeling overwegend gebaseerd op een vergelijking met provincie Overijssel en/of Nederland. Voor de beoordeling van de huidige situatie wordt een driepuntschaal gebruikt (zie Tabel 4.1). Per aspect wordt beschreven ten opzichte van wat de beoordeling plaats vindt. Indien er geen beleid of referentie beschikbaar is, wordt de staat van de leefomgeving van Kampen wel beschreven, maar wordt er geen beoordeling gegeven.

Tabel 4.1 Beoordelingsschaal voor de staat van de leefomgeving van Kampen

Score	Toelichting
	de staat is overwegend goed , lokaal zijn er wel wat knelpunten, maar over het algemeen doet Kampen het beter ten opzichte van het Nederlands gemiddelde
	de staat is redelijk , verspreid zijn er knelpunten en Kampen presteert over het algemeen vergelijkbaar aan het Nederlands gemiddelde
	de staat is matig , er zijn redelijk wat knelpunten en Kampen presteert over het algemeen minder goed ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde

Beoordeling van de effecten van scenario's op de leefomgeving

Voor elk van de scenario's worden de effecten op de thema's uit het beoordelingskader (paragraaf 4.2) bepaald en beoordeeld. De beoordeling van de milieueffecten wordt gedaan ten opzichte van de referentiesituatie met behulp van de beoordelingsschaal in tabel 4.2.

Tabel 4.2 Beoordelingsschaal voor de effecten van scenario's

Score	Toelichting
++	zeer positief effect; sterke verbetering ten opzichte van de referentiesituatie
+	positief effect; verbetering ten opzichte van de referentiesituatie
0	neutraal; geen of nauwelijks verandering ten opzichte van de referentiesituatie
-	negatief effect; verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie
--	zeer negatief effect; sterke verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie, risico op niet voldoen aan wettelijke normen

4.2 Beoordelingskader leefomgevingseffecten

Het beoordelingskader bevat de thema's, aspecten, indicatoren, bronnen en methoden voor het onderzoek. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de thema's en aspecten. beleidsthema's en onderdelen van MER te combineren in De thema's, aspecten, indicatoren, worden in de paragrafen per thema nader toegelicht. De bronnen en methode worden in nog op te stellen Staat van de Leefomgeving en het OER nader uitgewerkt. Alle aspecten worden in het OER op een kwalitatieve manier beoordeeld.

Tabel 4.3 Beoordelingskader OER Kampen

Beoordelingsthema's	Aspecten
Wonen en woonomgeving	woningaanbod
	voorzieningenaanbod
	openbare ruimte
Economie	werkgelegenheid
	vestigingsklimaat
	landbouw
Samenleving	sociaaleconomische positie
	inclusieve samenleving
Gezondheid	gezonde leefstijl
	milieu
	omgevingsveiligheid
Mobiliteit	bereikbaarheid (per modaliteit)
	toegang tot mobiliteitsdiensten en -voorzieningen
	verkeersveiligheid
Natuur	beschermde natuurgebieden
	soortenbescherming en biodiversiteit
Landschap en cultuurhistorie	landschap
	cultuurhistorie
	archeologie
Bodem en klimaat(adaptatie)	bodem & ondergrond
	waterveiligheid
	waterkwaliteit en duurzame watervoorziening
	hittestress

Beoordelingsthema's	Aspecten
Duurzame energie en circulariteit	wateroverlast en droogte
	duurzame energie(opwekking)
	uitstoot broeikasgassen
	circulariteit (grondstoffengebruik, afval)

4.2.1 Wonen en woonomgeving

Voor het thema wonen en woonomgeving wordt gekeken naar het woningaanbod in Kampen, het voorzieningenaanbod en de staat van de openbare ruimte. In de (onderzoeken voor de) omgevingsvisie 1.0, Koers Kampen 2040 en de Meerjarenstrategie Sociaal Domein worden een aantal doelen en ambities beschreven die bij dit thema horen, en dat zijn:

- beschikbaarheid van woningen:
 - realiseren van 400 nieuwe woningen per jaar;
 - voldoende woningen voor verschillende doelgroepen, inclusief starters en ouderen;
- differentiatie van de woningvoorraad voor aandachtsgroepen:
 - creëren van een diverse woningvoorraad die aansluit bij de demografische ontwikkelingen;
 - bieden van levensloopbestendige woningen voor ouderen;
- betaalbaarheid van woningen:
 - zorgen voor betaalbare woningen voor starters en aandachtsgroepen;
- ruimte voor kwaliteit (wordt behandeld in onder 'gezondheid' in paragraaf 4.2.4):
 - bouw van woningen in gebieden met lage milieubelasting;
 - implementeren van mitigerende maatregelen om milieukwaliteit en leefbaarheid te waarborgen;
- aandacht voor leefbaarheid en duurzaamheid (wordt ook behandeld in onder 'bodem en klimaat(adaptatie)' in paragraaf 4.2.4):
 - integreren van duurzaamheid bij woningbouwprojecten;
 - verbeteren van de milieukwaliteit bij de locatiekeuze van nieuwe woningen;
 - zorgen voor een gezonde en vitale leefomgeving door goede locatieafwegingen te maken.

Gebaseerd hierop zijn er een aantal indicatoren gekoppeld aan de aspecten voor dit thema (zie Tabel 4.4). Zo wordt er voor het aspect woningaanbod gekeken naar de indicatoren 'huishoudens naar grootte en type', 'woningen naar type en eigendom' en 'besteedbaar inkomen per huishouden', voor het aspect voorzieningenaanbod wordt gekeken naar de indicatoren 'tevredenheid met voorzieningen', 'nabijheid van voorzieningen' en 'leegstandspercentage', en als laatste wordt er voor het aspect openbare ruimte gekeken naar de indicatoren 'fysieke kwaliteit', 'type groen in de openbare ruimte', 'beweegvriendelijkheid', 'aantal vernielingen', 'veiligheidsgevoel' en de 'leefbaarometer'.

Tabel 4.4 Aspecten en indicatoren voor het thema wonen en woonomgeving

Aspecten	Indicator
Woningaanbod	- huishoudens naar grootte en type - woningen naar type en eigendom - besteedbaar inkomen per huishouden
Voorzieningenaanbod	- tevredenheid met voorzieningen - nabijheid voorzieningen - leegstandspercentage
Openbare ruimte	- fysieke kwaliteit - type groen in de openbare ruimte - beweegvriendelijkheid - aantal vernielingen - veiligheidsgevoel - leefbaarometer

4.2.2 Economie

Voor het thema economie wordt gekeken naar de werkgelegenheid in Kampen, het vestigingsklimaat en de landbouw (als belangrijke economische sector). In de (onderzoeken voor de) omgevingsvisie 1.0, Koers Kampen 2040 en de Meerjarenstrategie Sociaal Domein worden een aantal doelen en ambities beschreven die bij dit thema horen, en dat zijn:

- een goed functionerende arbeidsmarkt:
 - aanpakken van krapte op de arbeidsmarkt, vooral in technische beroepen;
 - aantrekken en behouden van arbeidsmigranten;
- een passend opgeleide beroepsbevolking:
 - zorgdragen voor een beroepsbevolking met de juiste vaardigheden en opleidingen die aansluiten bij de behoeften van de lokale economie;
- voldoende beschikbare en bereikbare locaties en gebouwen:
 - zorgen voor voldoende ruimte voor economische activiteiten;
 - revitalisatie en uitbreiding voor bedrijventerreinen;
- een actief en innovatief bedrijfsleven:
 - stimuleren van innovatie binnen het lokale bedrijfsleven;
 - ondersteunen van bedrijven bij het implementeren van nieuwe technologieën en werkwijzen;
- verduurzaming en digitalisering:
 - verduurzaming van het bedrijfsleven, met speciale aandacht voor circulaire economie en duurzame havens;
- een aantrekkelijke kwaliteit van de leefomgeving:
 - zorgdragen voor een aantrekkelijke leefomgeving die bijdraagt aan de economische vitaliteit van Kampen.

Gebaseerd hierop zijn er een aantal indicatoren gekoppeld aan de aspecten voor dit thema (zie Tabel 4.5). Zo wordt er voor het aspect werkgelegenheid gekeken naar de indicatoren 'beroepsbevolking en werkloosheid', 'onderwijsniveau beroepsbevolking', 'aantal banen' en 'banen naar sector' en voor het aspect landbouw wordt er gekeken naar de indicatoren 'banen in de landbouwsector', 'agrarisch grondgebruik'.

Tabel 4.5 Aspecten en indicatoren voor het thema economie

Aspecten	Indicator
Arbeidsmarkt en beroepsbevolking	- beroepsbevolking en werkloosheid - onderwijsniveau van de beroepsbevolking - aantal banen - banen naar sector
Ruimte voor bedrijfsleven	- beschikbaarheid bedrijfslocaties en gebouwen
Landbouw	- banen in de landbouwsector - agrarisch grondgebruik

4.2.3 Samenleving

Voor het thema samenleving wordt gekeken naar de sociaaleconomische positie van Kampen en de inclusiviteit van de samenleving. In de (onderzoeken voor de) omgevingsvisie 1.0, Koers Kampen 2040 en de Meerjarenstrategie Sociaal Domein worden een aantal doelen en ambities beschreven die bij dit thema horen, en dat zijn:

- verbeteren van de sociaaleconomische positie:
 - verbeteren van de sociaaleconomische status van inwoners;
 - aanpakken van armoede binnen de gemeente;
- versterken van de sociale cohesie:
 - creëren van een hechte en diverse samenleving;

- zorgen voor voldoende ontmoetingsplekken en openbare voorzieningen;
- inclusieve samenleving bevorderen:
 - verminderen van sociale uitsluiting en eenzaamheid;
 - versterken van sociale samenhang;
 - aanpakken van polarisatie binnen de gemeenschap;
- aanpakken van discriminatie:
 - inzicht verkrijgen in de mate van sociale inclusiviteit;
 - aanpakken en verminderen van discriminatie;
- ondersteunen van zelfredzaamheid:
 - stimuleren van de zelfredzaamheid van burgers;
 - faciliteren van initiatieven die bijdragen aan een gezonde sociale basis en gemeenschapszin.

Gebaseerd hierop zijn er een aantal indicatoren gekoppeld aan de aspecten voor dit thema (zie Tabel 4.6). Zo wordt er voor het aspect sociaaleconomische positie gekeken naar de indicator 'sociaaleconomische positie', voor het aspect inclusieve samenleving naar de indicatoren 'eenzaamheid' en 'vrijwilligerswerk' en voor het aspect 'zelfredzaamheid' 'regie op eigen leven'.

Tabel 4.6 Aspecten en indicatoren voor het thema samenleving

Aspecten	Indicator
Sociaaleconomische positie	- sociaaleconomische positie
Inclusieve samenleving	- eenzaamheid - vrijwilligerswerk
Zelfredzaamheid	- regie op eigen leven

4.2.4 Gezondheid

Voor het thema gezondheid wordt gekeken naar de gezonde leefstijl van Kampen, het milieu en de omgevingsveiligheid. In de (onderzoeken voor de) omgevingsvisie 1.0, Koers Kampen 2040 en de Meerjarenstrategie Sociaal Domein worden een aantal doelen en ambities beschreven die bij dit thema horen, en dat zijn:

- bevorderen van ontmoeting en beweging:
 - vergroenen van de openbare ruimtes;
 - inrichten van beweegvriendelijke omgevingen met voldoende sport- en speelvoorzieningen;
 - stimuleren van fiets- en wandelverkeer;
- wonen en leven in een gezonde en veilige omgeving:
 - zorgen voor een gezonde en veilige leefomgeving;
 - implementeren van maatregelen om milieukwaliteit te waarborgen en bewoners te beschermen tegen luchtvervuiling, geur en geluidsoverlast;
- bevorderen van een gezonde leefstijl:
 - stimuleren van gezonde leefgewoonten bij bewoners;
 - faciliteren van initiatieven die een gezonde leefstijl bevorderen;
- het kunnen maken van gezonde keuzes door bewoners:
 - voorzien van informatie en middelen die bewoners in staat stellen gezonde keuzes te maken;
 - samenwerken met diverse partners om gezondheidspromotie te ondersteunen;
- milieukwaliteit handhaven:
 - zorgen dat het aantal bewoners in de milieuklassen op het gebied van lucht, geur en geluid niet verslechtert;
 - implementeren van lokaal beleid om luchtkwaliteit te verbeteren, bijvoorbeeld door beperkingen op houtstook.

Gebaseerd hierop zijn er een aantal indicatoren gekoppeld aan de aspecten voor dit thema (zie Tabel 4.7). Zo wordt er voor het aspect gezonde leefstijl gekeken naar de indicatoren 'beweegrichtlijnen', 'rookgedrag', 'overgewicht', 'alcoholgebruik', 'ervaren gezondheid' en 'broze gezondheid onder ouderen' voor het aspect milieu naar de indicatoren 'milieugezondheidsrisico', 'geluidhinder', 'luchtkwaliteit', 'geurhinder', 'lichtemissie' en 'hemelhelderheid' en voor het aspect omgevingsveiligheid naar de indicatoren 'externe veiligheid', 'meldingen van overlast en hinder' en 'misdrijven en ondermijnende criminaliteit'.

Tabel 4.7 Aspecten en indicatoren voor het thema gezondheid

Aspecten	Indicator
Gezonde leefstijl	- beweegrichtlijnen - rookgedrag - overgewicht - alcoholgebruik - ervaren gezondheid - broze gezondheid onder ouderen
Milieu	- milieugezondheidsrisico (MGR) door geluid en licht - geluidhinder - luchtkwaliteit - (ervaren) hinder door geur - lichtemissie - hemelhelderheid
Omgevingsveiligheid	- externe veiligheid (risicobronnen en -contouren) - meldingen van overlast en hinder - misdrijven en ondermijnende criminaliteit

4.2.5 Mobiliteit

Voor het thema mobiliteit wordt gekeken naar de bereikbaarheid van Kampen, de toegang tot mobiliteitsdiensten en -voorzieningen en verkeersveiligheid. In de (onderzoeken voor de) omgevingsvisie 1.0, Koers Kampen 2040 en de Meerjarenstrategie Sociaal Domein worden een aantal doelen en ambities beschreven die bij dit thema horen, en dat zijn:

- inzetten op een integraal vervoerssysteem:
 - ontwikkelen en onderhouden van een integraal vervoerssysteem voor voetgangers, fietsers, bussen/treinen en auto's;
- stimuleren en faciliteren van duurzame vervoerswijzen:
 - bevorderen gebruik van openbaar vervoer, fietsen en wandelen;
 - implementeren van maatregelen om autogebruik te ontmoedigen.
- wonen en leven in een gezonde en veilige omgeving:
 - zorgen voor een mobiliteitssysteem dat bijdraagt aan een gezonde en veilige leefomgeving;
 - verminderen van de milieubelasting door gemotoriseerd verkeer;
- het primaat voor fietsers en voetgangers in de binnenstad:
 - prioriteit geven aan voetgangers en fietsers bij de inrichting van de binnenstad;
- optimale bereikbaarheid:
 - verbeteren van de bereikbaarheid van de stad en het buitengebied voor alle vervoerswijzen;
 - zorgen voor multimodale bereikbaarheid van belangrijke bestemmingen;
- het verbeteren van de verkeersveiligheid:
 - implementeren van maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren, vooral bij nieuwe ontwikkelingen en op drukke wegen en kruisingen.

Gebaseerd hierop zijn er een aantal indicatoren gekoppeld aan de aspecten voor dit thema (zie Tabel 4.). Zo wordt er voor het aspect bereikbaarheid gekeken naar de indicatoren 'bereikbaarheid gemotoriseerd verkeer', 'bereikbaarheid openbaar vervoer', 'bereikbaarheid fietsers', 'bereikbaarheid voetgangers' en 'modal split', voor het aspect toegang tot mobiliteitsdiensten en -voorzieningen naar de indicatoren 'aanbod en

vervoerkeuze auto, OV en fiets', 'parkeerdruk' en 'aanbod deelmobiliteit en mobiliteitshubs' en voor het aspect verkeersveiligheid wordt gekeken naar 'aantal verkeersongelukken' en 'fietsveiligheid'.

Tabel 4.8 Aspecten en indicatoren voor het thema mobiliteit

Aspecten	Indicator
Bereikbaarheid (per modaliteit)	- bereikbaarheid gemotoriseerd verkeer - bereikbaarheid openbaar vervoer - bereikbaarheid fietsers - bereikbaarheid voetgangers - modal split
Toegang tot mobiliteitsdiensten en -voorzieningen	- aanbod en vervoerkeuze auto, OV en fiets - parkeerdruk - aanbod deelmobiliteit en mobiliteitshubs
Verkeersveiligheid	- aantal verkeersongelukken - fietsveiligheid

4.2.6 Natuur

Voor het thema natuur wordt gekeken naar de beschermde natuurgebieden in en rond Kampen en soortbescherming en biodiversiteit. In de (onderzoeken voor de) omgevingsvisie 1.0, Koers Kampen 2040 en de Meerjarenstrategie Sociaal Domein worden een aantal doelen en ambities beschreven die bij dit thema horen, en dat zijn:

- behoud en versterking van biodiversiteit:
 - behouden en versterken van biodiversiteit in en rond Kampen;
 - minimaliseren van verstoring van natuurgebieden;
- ontwikkelen van robuust en toegankelijk groen:
 - creëren van robuust en toegankelijk groen dat een belangrijke rol speelt in de identiteit van Kampen;
 - zorgen dat groen vanuit elk dorp, wijk en buurt op fiets- en loopafstand bereikbaar is;
- realiseren van ecologische verbindingen:
 - ontwikkelen van nieuwe groenstructuren en verbindingen tussen natuurgebieden;
 - zorgdragen voor ecologische verbindingen die de biodiversiteit bevorderen;
- bescherming van Natura 2000-gebieden:
 - beperken van stikstofemissies door verkeer en bedrijven om Natura 2000-gebieden te beschermen;
- integreren van groen in waterhuishouding:
 - gebruik van groen voor het verbeteren van de waterhuishouding van Kampen;
- versterken van groene leefomgevingen:
 - zorgen voor groene leefomgevingen die bijdragen aan de gezondheid en het welzijn van de inwoners.

Gebaseerd hierop zijn er een aantal indicatoren gekoppeld aan de aspecten voor dit thema (zie Tabel 4.9). Zo wordt er voor het aspect beschermde natuurgebieden naar de indicatoren 'Natura 2000-gebieden', 'stikstofdepositie' en 'Natuurnetwerk Nederland' gekeken en voor het aspect soortbescherming en biodiversiteit naar de indicatoren 'habitatrichtlijnen', 'niet-vrijgestelde andere soorten' en 'weidevogelgebieden'.

Tabel 4.9 Aspecten en indicatoren voor het thema natuur

Aspecten	Indicator
Beschermde natuurgebieden	- Natura 2000-gebieden - stikstofdepositie - Natuurnetwerk Nederland
Soortbescherming en biodiversiteit	- habitatrichtlijnen

Aspecten	Indicator
	- niet-vrijgestelde andere soorten - weidevogelgebieden

4.2.7 Landschap en cultuurhistorie

Voor het thema landschap en cultuurhistorie wordt gekeken het landschap, de cultuurhistorie en de archeologische waarde in en rond Kampen. In de (onderzoeken voor de) omgevingsvisie 1.0, Koers Kampen 2040 en de Meerjarenstrategie Sociaal Domein worden een aantal doelen en ambities beschreven die bij dit thema horen, en dat zijn:

- behoud van rijke historie en cultuurhistorisch erfgoed:
 - behouden van historische verbindingen en cultureel erfgoed voor toekomstige generaties;
 - beschermen van archeologische monumenten en landschapselementen zoals kolken en terpen;
- toegankelijkheid en versterking van cultuurhistorische identiteit:
 - toegankelijk maken en versterken van de cultuurhistorische identiteit in het gebied;
- balans tussen landgebruik en kwaliteit van landschap:
 - verbeteren van de balans tussen landgebruik en de kwaliteit van landschap, bodem, water en lucht;
- duurzaam en inclusief behoud van historisch kapitaal:
 - bij nieuwe ontwikkelingen, zoals woningbouw en duurzame energieopwekking, rekening houden met de impact op landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden;
 - streven naar duurzame en inclusieve strategieën voor behoud van historisch kapitaal;
- bescherming van landschapselementen:
 - beschermen en integreren van karakteristieke landschapselementen bij ruimtelijke ontwikkelingen;
- versterking van archeologische waarden:
 - zorgen voor behoud en toegankelijkheid van archeologische waarden in Kampen.

Gebaseerd hierop zijn er een aantal indicatoren gekoppeld aan de aspecten voor dit thema (zie Tabel 4.1). Zo wordt er voor het aspect landschap gekeken naar de indicatoren 'landschapstypen' en '(kleine) landschapselementen', voor het aspect cultuurhistorie naar de indicatoren 'aantal monumenten' en 'de nabijheid en afstand tot culturele voorzieningen' en voor het aspect archeologie naar de indicator 'ontwikkeling op de verwachtingenkaart'.

Tabel 4.10 Aspecten en indicatoren voor het thema landschap en cultuurhistorie

Aspecten	Indicator
Landschap	- landschapstypen - (kleine) landschapselementen
Cultuurhistorie	- aantal monumenten - nabijheid en afstand tot culturele voorzieningen
Archeologie	- ontwikkeling op de verwachtingenkaart

4.2.8 Bodem en klimaat(adaptatie)

Voor het thema bodem en klimaat(adaptatie) wordt gekeken naar bodem en ondergrond, waterveiligheid, waterkwaliteit en duurzame watervoorziening, hittestress en wateroverlast en droogte. In de (onderzoeken voor de) omgevingsvisie 1.0, Koers Kampen 2040 en de Meerjarenstrategie Sociaal Domein worden een aantal doelen en ambities beschreven die bij dit thema horen, en dat zijn:

- klimaatbestendige inrichting tegen 2050:
 - inrichten van de gemeente Kampen zodat deze in 2050 volledig klimaatbestendig is;
- klimaatadaptatie bij hevige buien:

- zorgen dat kortstondige, hevige buien zonder problemen kunnen worden opgevangen in de openbare ruimte of op particulier terrein;
- ontwikkelingen in overstroombare gebieden:
 - bij ontwikkelingen in overstroombare gebieden rekening houden met de waterdiepte bij een mogelijke dijkdoorbraak;
- voorkomen van hittestress:
 - voor nieuwe ontwikkelingen zorgen dat de gevoelstemperatuur en daarmee gepaarde hittestress niet toeneemt;
- aanpassen aan bodemdaling:
 - wegen, kunstwerken en andere infrastructuur zo aanleggen dat aanvullende bodemdaling geen schade aanricht;
 - rekening houden met het mogelijk uitzakken van grondwater bij het aanleggen van bomen of groen;
- vergroening van openbare ruimtes:
 - vergroenen van openbare ruimtes als onderdeel van klimaatadaptatie;
- watermanagement:
 - implementeren van maatregelen voor water vasthouden, bergen en afvoeren, zoals gescheiden rioolssystemen en wadi's;
- duurzaam bodembeheer:
 - behouden en waar nodig verbeteren van de bodemkwaliteit binnen de gemeente;
 - duurzaam bodembeheer implementeren, met speciale aandacht voor het omgaan met bodemdaling door veenoxidatie;
- water en bodem als sturende factoren bij ruimtelijke keuzes:
 - water en bodem sturend maken bij ruimtelijke keuzes¹, met aanpassing van functies aan de natuurlijke omstandigheden.

Gebaseerd hierop zijn er een aantal indicatoren gekoppeld aan de aspecten voor dit thema (zie Tabel 4.11). Zo wordt er voor het aspect bodem en ondergrond gekeken naar de indicatoren 'bodemtypen', 'bodemverontreiniging' en 'bodemdaling', voor het aspect waterveiligheid naar de indicator 'maximale waterdiepte bij een dijkdoorbraak', 'overstromingskans per jaar', en 'prognose status primaire waterkeringen', voor het aspect waterkwaliteit en duurzame watervoorziening naar de indicatoren 'biologische waterkwaliteit', 'chemische waterkwaliteit' en 'grondwaterkwaliteit', voor het aspect hittestress naar de indicator 'hittestress' en voor het aspect wateroverlast en droogte naar de indicatoren 'wateroverlast bij hevige neerslag', 'verschilzetting door wateroverlast'.

Tabel 4.11 Aspecten en indicatoren voor het thema bodem en klimaat(adaptatie)

Aspecten	Indicator
Bodem en ondergrond	- bodemtypen - bodemverontreiniging - bodemdaling
Waterveiligheid	- maximale waterdiepte bij een dijkdoorbraak - overstromingskans per jaar - prognose status primaire waterkeringen
Waterkwaliteit en duurzame watervoorziening	- biologische waterkwaliteit - chemische waterkwaliteit - grondwaterkwaliteit - totaalkaarten alle voorkomende stoffen per stofgroep
Hittestress	- hittestress
Wateroverlast en droogte	- watersysteem - wateroverlast bij hevige neerslag - verschilzetting door wateroverlast

¹ Dit in lijn met de beleidsbrief bodem en water sturend: <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-c35e65eba0903d738ae26dab222462337b0d8de7/pdf>

4.2.9 Duurzame energie en circulariteit

Voor het thema duurzame energie en circulariteit wordt gekeken naar duurzame energie(opwekking), de uitstoot van broeikasgassen en circulariteit. In de (onderzoeken voor de) omgevingsvisie 1.0, Koers Kampen 2040 en de Meerjarenstrategie Sociaal Domein worden een aantal doelen en ambities beschreven die bij dit thema horen, en dat zijn:

- energieneutraal tegen 2035 en 2050:
 - energieneutraal zijn in 2035 voor eigen elektriciteitsgebruik (60 % van 210 miljoen kWh elektriciteit en 88 miljoen m³ gas);
 - energieneutraal zijn in 2050 voor warmte (geen aardgas meer).
- verduurzamen van Woningen en Werklocaties:
 - duurzaam maken van zowel bestaande als nieuwe woningen en werklocaties;
- opwekken van duurzame energie:
 - implementeren van projecten voor het opwekken van duurzame energie;
- energiebesparing:
 - stimuleren van maatregelen en initiatieven die leiden tot energiebesparing;
- ambitie om een circulaire samenleving te zijn in 2050:
 - grondstoffen hun waarde laten behouden en kringlopen zo kort mogelijk maken;
 - grondstofstromen zo lang mogelijk in de kringloop behouden;
- slimmer gebruiken en maken van producten:
 - producten en onderdelen slimmer gebruiken en maken;
 - verlengen van de levensduur van producten en onderdelen;
- recyclen en nuttig toepassen van materialen:
 - actief recyclen en materialen nuttig toepassen;
- aangepast aanbestedingsbeleid:
 - implementeren van een aanbestedingsbeleid dat circulaire principes bevordert;
- bevorderen van duurzaam vervoer:
 - bevorderen van fietsgebruik en openbaar vervoer;
- samenwerken met andere overheden en ondernemers:
 - samenwerken met andere overheden en ondernemers in Regio Zwolle om de circulaire doelen te bereiken.

Gebaseerd hierop zijn er een aantal indicatoren gekoppeld aan de aspecten voor dit thema (zie Tabel 4.12). Zo wordt er voor het aspect duurzame energie(opwekking) gekeken naar de indicatoren 'elektriciteitsgebruik', 'energieverbruik' en 'opwekking duurzame energie', voor het aspect uitstoot broeikasgassen naar de indicator 'uitstoot CO₂-equivalenten' en voor het aspect circulariteit naar de indicatoren 'materiaalstromen', 'huishoudelijk afval' en 'recyclen'.

Tabel 4.12 Aspecten en indicatoren voor het thema duurzame energie en circulariteit

Aspecten	Indicator
Duurzame energie(opwekking)	- elektriciteitsgebruik - energieverbruik - opwekking duurzame energie (wind, zon & warmte)
Uitstoot broeikasgassen	- Uitstoot CO₂(-equivalenten)
Circulariteit (grondstoffengebruik, afval)	- materiaalstromen - huishoudelijk afval - recyclen

4.3 Beoordeling van het doelbereik

Naast het beschrijven en beoordelen van leefomgevingseffecten (paragraaf 4.2) bevat het OER ook een beoordeling van het doelbereik. Hierbij staat de vraag centraal in hoeverre de gestelde ambities, opgaven en

doelen met de visie behaald kunnen worden (zie Tabel 4.13). De beoordeling laat zien waar er meer of minder potentie is om de gestelde opgaven en doelen te bereiken met de voorgenomen keuzes. Bij deze inschatting wordt gebruik gemaakt van de beoordelingsschaal in Tabel 4.15. De beoordeling vindt plaats aan de hand van de opgaven en hoofddoelen van omgevingsvisie 1.0 waarvan omgevingsvisie 2.0 een uitwerking is.

Tabel 4.13 De opgaven, de hoofddoelen en de onderliggende doelen voor Kampen vanuit de omgevingsvisie 1.0

Opgaven	Hoofddoel	Onderliggende doelen
Werken aan duurzaamheid: Kampen energieneutraal, klimaatbestendig en circulair	de gemeente voorziet in de behoefte van het heden zonder daarbij de mogelijkheden van latere generaties om in hun behoeften te voorzien te beperken	energie: energieneutraal zijn in 2035 voor wat betreft eigen elektragebruik en in 2050 voor wat betreft warmte klimaat: een klimaatbestendig ingerichte gemeente in 2050 circulair: een circulaire samenleving in 2050, waarin grondstoffen hun waarde behouden en kringlopen zo kort mogelijk zijn slimme combinaties van functies.
Werken aan vitale woonwijken en dorpen	een aantrekkelijke woon- en leefomgeving, en inwoners en bedrijven aan de gemeente te blijven binden.	versnelde woningbouw en -transformatie met aanbod voor ouderen, starters en bijzondere doelgroepen een evenwichtige mix van woningen en leefstijlen het creëren van bijzondere/onderscheidende woonmilieus
Werken aan een sterke economie	een robuuste en vitale economische structuur die voldoende en gevarieerde werkgelegenheid oplevert voor onze inwoners.	versterken van de vrijetijdseconomie in binnenstad, buitengebied en waterrecreatie als speerpunten het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat nautisch profiel revitalisering van bestaande bedrijventerreinen ruimte voor nieuwe woon-/werkconcepten vitale logistieke sector, samenwerking in de regio verduurzaming en transitie van de landbouw
Werken aan bereikbaarheid en (duurzame) mobiliteit	goede verbindingen van en naar de gemeente en binnen de gemeente.	het primaat voor fietsers en voetgangers in de binnenstad optimale bereikbaarheid (in brede zin) gastvrije binnenstad, ruimte voor ontmoeting auto's zoveel mogelijk over de hoofd routes stimuleren van duurzame vervoersmiddelen: voetganger, fietser en OV verbeteren verkeersveiligheid
Werken aan een toekomstbestendige binnenstad	een aantrekkelijke en leefbare binnenstad waar ondernemers hun boterham kunnen verdienen en waar bezoekers en inwoners graag en vaak komen.	levendigheid/vitaliteit van de binnenstad verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de binnenstad in stand houden van erfgoed door herbestemming aantrekkelijke en levendige mix van functies

Opgaven	Hoofddoel	Onderliggende doelen
Werken aan een gezonde leefomgeving	een sociaal en fysiek gezonde leefomgeving waarin inwoners in staat zijn om gezonde keuzes te maken.	aantrekken van de 'stedelijk' georiënteerde woonconsument
		vergroening van de binnenstad
		verduurzaming van de binnenstad
		bevorderen van ontmoeting en beweging
		wonen en leven in een gezonde en veilige omgeving
		bevorderen van een gezonde leefstijl
		het kunnen maken van gezonde keuzes door bewoners

Beoordeling van het doelbereik

Voor de visie op hoofdlijnen (het voorkeursscenario c.q. voorkeuralternatief voor het OER) wordt beoordeeld of in hoeverre de opgaven en achterliggend doelen voor Omgevingsvisie Kampen 2.0 behaald wordt. Dit gebeurt aan de hand van de beoordeling zoals toegelicht in tabel 4.14.

Tabel 4.14 Beoordelingsschaal voor het doelbereik.

Beoordeling	Toelichting
	hoge potentie voor behalen doel
	beperkte potentie voor behalen doel
	geen potentie voor behalen doel

5

VERVOLG

5.1 Inzage van de NRD

De NRD ligt van gedurende zes weken ter inzage. Tijdens deze termijn kan eenieder schriftelijk een reactie geven op het voornemen om een OER op te stellen voor de Omgevingsvisie 2.0 en de voorgenomen reikwijdte en detailniveau van het OER. In een reactienota geeft de gemeente Kampen aan hoe met deze reacties is omgegaan bij het opstellen van het OER.

5.2 Procedure omgevingsvisie en OER

Een OER volgt de stappen in de mer-procedure. De formele procedure start met een kennisgeving van het voornemen tot het opstellen van een OER voor omgevingsvisie 2.0. Op basis van de NRD (voorliggende notitie) krijgt iedereen de gelegenheid om te reageren. De reacties en adviezen worden betrokken bij het opstellen van het OER. De wijze waarop met de reacties en adviezen is omgegaan volgt in een reactienota die bij de ontwerp-omgevingsvisie en het OER wordt gepubliceerd.

Het OER bij de ontwerp-omgevingsvisie wordt uiteindelijk één van de achtergronddocumenten bij de ontwerp-omgevingsvisie en doorloopt daarmee de wettelijke procedure die bij een omgevingsvisie hoort. Daarbij is ook weer gelegenheid voor iedereen om zienswijzen in te dienen voordat de omgevingsvisie 2.0 (inclusief definitief OER) vastgesteld wordt. Afbeelding 5.1 bevat een overzicht van de stappen in het proces en de procedure.

Tabel 5.1 Formele stappen in de procedure (cursief: onderdeel van procedure omgevingsvisie)

Stap	Uitleg
Openbare kennisgeving	het voornemen om een omgevingsvisie te gaan opstellen en een plan-mer-procedure te doorlopen wordt openbaar aangekondigd met de bekendmaking van voorliggende NRD
Ter inzage leggen NRD	deze NRD wordt 8 weken ter inzage gelegd. De reacties worden beantwoord in een reactienota
Raadpleging bestuursorganen en -instanties	bestuursorganen en instanties die met de omgevingsvisie te maken kunnen krijgen, worden geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau
Opstellen OER	het OER wordt opgesteld volgens de voorgestelde reikwijdte en het detailniveau en de inhoudsvereisten uit de Omgevingswet. Naar aanleiding van de eventuele zienswijzen en adviezen wordt de onderzoeksopzet uit de NRD aangepast in het OER
<i>Opstellen plan, inclusief motivering mer en participatie</i>	de omgevingsvisie 2.0 van Kampen wordt opgesteld met motivering van mer en participatie
Ter inzage leggen OER als bijlage van het <i>ontwerp omgevingsvisie</i>	het OER wordt, gelijktijdig met het ontwerp projectbesluit voor 6 weken ter inzage gelegd. Eenieder kan een zienswijze indienen. Hierbij wordt via

Stap	Uitleg
	de reactienota NRD ook aangegeven hoe reacties en adviezen op de NRD zijn betrokken bij het OER
Toetsingsadvies Commissie mer	de Commissie mer wordt om advies gevraagd over het OER
Vaststellen omgevingsvisie	de Raad stelt de omgevingsvisie vast. In de omgevingsvisie wordt aangegeven hoe met de resultaten van het OER, participatie, de zienswijzen en het advies van de Commissie mer is omgegaan
Monitoring en evaluatie van de effecten na realisatie	het is verplicht om (na realisatie) de daadwerkelijk optredende milieugevolgen van de uitvoering van het plan te monitoren en te evalueren

5.3 Participatie

Participatie vormt een onlosmakelijk onderdeel van een goede omgevingsvisie. De Omgevingsvisie heeft betrekking op de omgeving die inwoners, ondernemers, bezoekers allen gebruiken. De keuzes in de Omgevingsvisie 2.0 zijn bepalend voor de toekomstige inrichting en het toekomstige gebruik van de ruimte in de gemeente Kampen. Het is ook een wettelijke verplichting bij de omgevingsvisie.

Het participatieplan bij de omgevingsvisie beschrijft het doel, de doelgroepen en de werkwijze van participatie bij de omgevingsvisie. De verschillende doelgroepen worden als volgt betrokken:

- **inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties** – de Omgevingsvisie 2.0 maken we samen met onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en belangenorganisaties. We zullen deze partijen geregeld informeren, maar horen ook graag hun mening en advies. Op verschillende momenten en manieren betrekken we deze partijen bij het proces. Centraal daarbij staan drie participatierondes, waar interactieve fysieke en digitale werkvormen worden ingezet om een brede doelgroep te bereiken. Daarnaast betrekken we ook onze stakeholders en ketenpartners (zoals de GGD, het waterschap en buurgemeenten) op twee momenten in het proces;
- **gemeentelijke organisatie** – de Omgevingsvisie 2.0 gaat over veel thema's zoals wonen, klimaat en energie, maar ook gezondheid, het sociale domein en veiligheid. We vinden het belangrijk om medewerkers van de gemeente goed onderdeel te maken van het proces. Zij zetten hun kennis en kunde in tijdens verschillende ambtelijke ateliers, waarin de integrale blik van de omgevingsvisie centraal staat;
- **college en gemeenteraad** – tijdens het proces informeren en betrekken we de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders actief. Elke fase sluiten we af met één of meerdere producten die informatief of besluitvormend aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Het is aan de gemeenteraad om de Omgevingsvisie 2.0 uiteindelijk vast te stellen.

